

ØKONOMISTYRELSEN

Vejledning til ledelsesberetning om udgiftsopfølgning 2-3

September 2024

Indhold

0. Indledning	3
0.1 Baggrund	3
0.2 Vejledningens anvendelsesområde	3
0.3 Målgruppe	3
0.4 Opbygning af vejledningen	4
0.5 Systemunderstøttelse og datagrundlag	4
0.6 Definition af væsentlige begreber i ledelsesberetningen	4
1. Kommenteret skabelon om ledelsesberetning om udgiftsopfølgning 2-3	5
1.1 Samlet bevillings- og udgiftsopfølgning	5
1.2 Væsentlighedskriterier for afvigelsesforklaringer ved UO2-UO3	11
1.3 Finansieringsforlag til forventet merforbrug under deloft for driftsudgifter	12
2. Bilag 1: Kontroller	14
3. Bilag 2: Oversigt over hovedkonti og afvigelsesforklaringer	16

0. Indledning

Dette kapitel beskriver vejledningens anvendelsesområde og målgruppe.

0.1 Baggrund

Budgetlovens bestemmelser om udgiftslofter og udgiftskontrol stiller skærpede krav til udgiftsopfølgningen i staten, som udmøntes nærmere i *Cirkulære om budgettering og budget- og regnskabsopfølgning (nr. 9160 af 14. december 2021)*, samt den tilhørende *Vejledning om budgettering og budget- og regnskabsopfølgning (2022)*.

Udgiftsopfølgningen skal først og fremmest bidrage til at sikre, at de statslige udgiftslofter overholdes, og at potentielle overskridelser identificeres og håndteres tidligt. Samtidig skal udgiftsopfølgningen hjælpe til, at et evt. råderum konstateres, så forbrugsmulighederne anvendes mest optimalt.

Udgiftsopfølgningen består konkret opdaterede prognose-, regnskabs- og bevilningstal, samt afvigelsesforklaringer, der fremstilles i en udgiftsopfølgningsrapport i Statens BI rapportserveren, samt en ledelsesberetning, der beskriver prognose- og udgiftsudvikling på ministerområdet. Med nærværende vejledning fastsættes kravene til ministeriernes ledelsesberetning. Ledelsesberetningen sætter fokus på redegørelser af de loftsbelagte udgifter, men indbefatter en samlet opfølgning på samtlige statslige udgifter, herunder de ikke-loftsstyrede udgifter som fx anlægsudgifter og ledighedsrelaterede udgifter.

0.2 Vejledningens anvendelsesområde

Vejledningen vedrører ledelsesberetningen, der skal udarbejdes i forbindelse med den 2 og 3. forudgående udgiftskontrol. Retningslinjer for udarbejdelse af ledelsesberetningen i forbindelse med udgiftsopfølgning 1 og 4, samt grundbudgettet er beskrevet i særskilte vejledninger.

0.3 Målgruppe

Denne vejledning er målrettet medarbejdere i departementer, som er ansvarlige for at udarbejde ledelsesberetning til de kvartalsvise udgiftsopfølgninger.

Der stilles krav om at udarbejde én fælles ledelsesberetning for ministerområdet ved udgiftsopfølgning 2 og 3. Inden for det enkelte ministerområde kan der fastlægges interne retningslinjer for udarbejdelse af ledelsesberetninger om udgiftsopfølgning 2 og 3 for de underliggende institutioner. I dette tilfælde kan vejledningen anvendes af de medarbejdere i institutionen, som er ansvarlige for udgiftsopfølgning.

0.4 Opbygning af vejledningen

Vejledningens kapitel 1 er en kommenteret skabelon for den ledelsesberetning, som ministerierne afleverer til Finansministeriet. Kapitel 2 består af tilhørende bilag til ledelsesberetningen.

0.5 Systemunderstøttelse og datagrundlag

Datagrundlag for tabeller i ledelsesberetningen og udgiftsopfølgingsrapporten i Statens BI er prognoser udarbejdet i Statens Budgetsystem (SBS), med undtagelse af tabel 1.3 i ledelsesberetningen, som udfyldes manuelt. Processen for at trække tabeller i SBS er beskrevet i *Vejledning til udgiftsopfølgning i SBS for koncern (2022)* på Økonomistyrelsens hjemmeside.

I henhold til *Cirkulære om budgettering og budget- og regnskabsopfølgning* er fristen for udarbejdelse af prognoser for hovedkonti, der er omfattet af cirkulæret, typisk senest d. 24. i måneden, hvor udgiftsopfølgningen afleveres til Finansministeriet. Det er derfor vigtigt, at det tilgængelige datagrundlag i SBS er korrekt, og at der er overensstemmelse mellem tal i SBS og ledelsesberetningen. Data i SBS låses centralt ved fristen for udgiftsopfølgningen, hvorefter der ikke kan foretages ændringer.

Vejledningen beskriver ikke systemunderstøttelsen af eksempelvis udarbejdelse af prognoser i SBS eller rapportering i Statens BI. Dette behandles i særskilte vejledninger, som kan tilgås på Økonomistyrelsens hjemmeside.

0.6 Definition af væsentlige begreber i ledelsesberetningen

Definitionen på vejledningens væsentligste begreber vedrørende ministeriernes bevillingsmæssige ramme og prognoser fremgår af Boks 0.1 nedenfor.

Boks 0.1

Definitioner af væsentlige begreber i udgiftsopfølgningen

Begreb	Definition
Finanslovsbevilling	Oprindelig finanslovsbevilling uden indbudgetteret nettoforbrug af videreførsler og uden tillægsbevillinger.
Indbudgetteret nettoforbrug af videreførsler	Nettoforbrug af videreførsler, som er indbudgetteret på finansloven på hovedkonti med videreførselsadgang.
Tillægsbevillinger (TB)	Til- og fratørsler af bevillinger, som tiltrædes i løbet af året og optages på tillægsbevillingsloven. TB vedrører ikke hjemlede mer- eller mindreudgifter, som optages direkte på regnskabet.
Finansårets bevilling i alt	Finanslovsbevillingen plus indbudgetteret nettoforbrug af videreførsler plus eventuelle TB, som tiltrædes i løbet af finansåret. Disse udgør tilsammen ministeriernes bevillingsmæssige ramme.
Prognose for året	Ministeriets prognose for hele årets forbrug ved den aktuelle udgiftsopfølgning, dvs. regnskab for afsluttede kvartaler og prognose for årets resterende måneder.
Dispensation til nettoforbrug af opsparing	Tilladelse til samlet set at overskride finansårets bevilling i alt for bevillinger med videreførselsadgang under deloft for driftsudgifter.

1. Kommenteret skabelon om ledelsesberetning om udgiftsopfølgning 2-3

Kapitlet er en kommenteret skabelon til ledelsesberetning om udgiftsopfølgning 2-3. Det giver et samlet overblik retningslinjer for beskrivelse af bevillings- og udgiftsudvikling på ministerområdet.

1.1 Samlet bevillings- og udgiftsopfølgning

Tabel 1.1 giver et samlet overblik over udgiftsudviklingen for ministerområdet som helhed.

Efter aftale med Finansministeriet kan Tabel 1.1 suppleres med yderligere oplysninger, såfremt dette vurderes relevant for den interne rapportering på ministerområdet.

Tabel 1.1
Samlet bevillings- og udgiftsudvikling (trækkes fra SBS)

	[-] Finansårets bevillinger i alt	Finanslov	Indbudgettet nettoforbrug af videreførsler	Tillægsbevillinger	Seneste godk. udg. opfølgning	Seneste prognose - Finansårets bevillinger i alt
Dellofter						
I alt						
Dellofter for driftsudgifter						
Dellofter for indkomstoverførsler						
Uden for loft						
- heraf anlægsramme						
- heraf øvrige udgifter						

Anm.: Den nyeste prognose for året ved 1. udgiftsopfølgning er inklusiv en evt. budgetkorrektion.

Anm.: Dispensationer til nettoforbrug af videreførsler skal ikke indarbejdes i Tabel 1.1, idet prognosen skal sammenholdes med finansårets bevilling i alt, som er ekskl. eventuelle dispensationer. I stedet redegøres for evt. dispensationer (dvs. tilladelser til at overskride finansårets bevilling i alt) i boksen nedenfor samt i Tabel 15 i udgiftsopfølgingsrapporten i Statens BI.

Anm.: Et positivt differentietal indikerer, at prognosen for hele året indeholder et merforbrug i forhold til finansårets bevilling i alt, mens et negativt tal indikerer et mindreforbrug.

Tabel 1.2 giver et samlet overblik over delloft for drift fordelt på bevillingskategorier. Formålet med tabellen er at give et overblik over de bevillinger, der har videreførselsadgang, da der ikke må prognosticeres med nettoforbrug af opsparing samlet

set for ministerområdet. Der kan i forbindelse med udgiftsopfølgningerne fremsendes anmodning til Finansministeriet om dispensation til nettoforbrug af opsparing på ministerområdet.

Tabel 1.2

Bevillings- og udgiftsopfølgning pr. bevillingskategori under deloft for driftsudgifter (trækkes fra SBS)

	[+] Finansårets bevillinger i alt	Seneste godk. udg. opfølgning	Seneste prognose - Finansårets bevillinger i alt
Bevillingskategori			
Delloft for driftsudgifter i alt			
Konti med videreførselsadgang			
Variable bevillinger			
Øvrige bevillinger			

Anm.: Der må ikke prognosticeres med nettoforbrug af opsparing for bevillinger med videreførselsadgang under deloft for driftsudgifter for ministerområdet som helhed, med mindre dette er aftalt med Finansministeriet. Det betyder, at differencen mellem prognosen for året og finansårets bevilling i alt for bevillinger med videreførselsadgang skal være nul eller negativ i tabel 1.2, medmindre andet er aftalt med Finansministeriet.

I Boks 1.1 redegøres kortfattet for de væsentligste forhold vedrørende den forventede udgiftsudvikling på ministerområdet.

Boksen er overordnet inddelt i afsnit for hhv. deloft for driftsudgifter, deloft for indkomstoverførsler samt uden for loft fordelt på anlægsbudgettet og øvrige udgifter uden for loft. Her skal der redegøres for den forventede udgiftsudvikling samlet set og mere detaljeret for væsentlige hovedkonti med fokus på usikkerheder og risici.

Der skal kun udfyldes de afsnit i boksen, som er relevante for ministerområdet. Hvis ministerområdet eksempelvis ikke har bevillinger under deloft for indkomstoverførsler, kan dette afsnit slettes fra boksen.

I skabelonen for ledelsesberetning om udgiftsopfølgning 2-3 fremgår teksteksempler på udfyldelse af boksen. Disse er alene til inspiration og kan slettes i udarbejdelse af udgiftsopfølgningen.

Boks 1.1**Samlet bevillings- og udgiftsudvikling (udfyldes manuelt)****1. Delloft for driftsudgifter**1.1 Difference mellem finansårets bevilling i alt og nyeste prognose for året

I dette afsnit redegøres for de væsentligste årsager til en evt. difference mellem finansårets bevilling i alt og nyeste prognose for året samlet set under delloft for driftsudgifter. Redegørelsen tager udgangspunkt i Tabel 1.1 ovenfor, samt tabeller og grafer vedrørende delloft for driftsudgifter i udgiftsopfølgingsrapporten i Statens BI.

Et forventet merforbrug på delloft for driftsudgifter betyder, at ministerområdets endelige regnskabstal for finansåret forventes at overstige finansårets bevillinger. Jf. budgetvejledningens pkt. 1.2.3 om den statslige udgiftskontrol skal ministeren træffe beslutning om at gennemføre foranstaltninger med henblik på at imødegå den forventede overskridelse af finansårets bevillinger.

Der redegøres for disse foranstaltninger i Tabel 1.2 nedenfor, hvor der angives finansieringsforlag ved et forventet merforbrug under delloft for driftsudgifter. Dette kan eksempelvis være en forventet indskrænkning af aktiviteten, der udløser uforudsete merudgifter, en forventet tillægsbevilling eller en igangværende anmodning om dispensation til forbrug af opsparing.

Redegørelsen kan komme ind på væsentlige risici og usikkerhed forbundet med den samlede prognose for året med udgangspunkt i de angivne budgetforudsætninger ved grundbudgettet og tidligere udgiftsopfølgninger. Hvis væsentlige risici og usikkerheder beskrives fyldestgørende for de enkelte hovedkonti i afsnit 1.3 *Væsentlige hovedkonti*, kan de udelades her.

1.2 Prognoseudviklingen siden grundbudgettet/seneste udgiftsopfølgning

I dette afsnit redegøres for baggrunden for væsentlige årsager til ændring mellem den forrige og nyeste prognose for året under delloft for driftsudgifter. Redegørelsen tager udgangspunkt i *Tabel 3: Bevillings- og udgiftsopfølgning under delloft for drift* og *Tabel 12: Afvigelsesforklaringer* i udgiftsopfølgingsrapporten i Statens BI, samt *Tabel B1: Oversigt over hovedkonti* i ledelsesberetningen.

Redegørelsen kan bl.a. bestå af væsentlige udvikling i det forventede aktivitetsniveau, ændret prisniveau eller forskydning af faktisk og forventet forbrug mellem perioder, herunder om disse har givet anledning til en samlet justering af prognosen for hele årets forbrug. Der er ikke krav om redegørelse for detaljerede afvigelsesforklaringer på bagudrettede og fremadrettede afvigelser på hovedkontoniveau, da disse indgår i *Tabel 12: Afvigelsesforklaringer* i udgiftsopfølgingsrapporten i Statens BI, samt *Tabel B2: Afvigelsesforklaringer på bagudrettede og fremadrettede afvigelser* i ledelsesberetningen.

1.3 Væsentligste hovedkonti

I dette afsnit sammenholdes og forklares differencen mellem finansårets bevilling i alt og den nyeste prognose for året på væsentlige hovedkonti under delloft for driftsudgifter. Redegørelse tager udgangspunkt i *Tabel 3: Bevillings- og udgiftsopfølgning under delloft for drift* i udgiftsopfølgingsrapporten i Statens BI og *Tabel B1: Oversigt over hovedkonti* til ledelsesberetningen.

Vurdering af væsentlighed er i nogen grad på en skønsmæssig vurdering og kan variere på tværs af ministerområder. Generelle kriterier for væsentlighed på hovedkontoniveau fremgår af Boks 1.2 nedenfor. Udvælgelsen af hovedkonti bør lægge vægt på disse, og ske efter aftale med Finansministeriet.

Redegørelsen på hovedkontoniveau skal bestå af en forklaring på difference mellem finansårets bevilling i alt og nyeste prognose for året, samt en vurdering af om der er væsentlig usikkerhed eller risici forbundet med prognosen, både i form af konkrete budgetrisici og muligheden for at identificere mindreudgifter senere på året.

1.5 Evt. anmodninger om dispensation af opsparing og/eller tidligere imødekomne anmodninger om dispensation

I dette afsnit redegøres for eventuelle igangværende eller tildelte anmodninger om dispensation til positivt nettoforbrug af opsparing. Dette er relevant, hvis der samlet set på ministerområdet forventes et merforbrug på bevillinger med videreførselsadgang under delloft for driftsudgifter, jf. Budgetvejledningens pkt. 2.2.12 *Videreførsel af uforbrugt bevilling til efterfølgende år*. Redegørelsen består af en status for anmodningen samt beskrivelse af de forhold, som udløser behov for positivt nettoforbrug af opsparing.

Ministerområdet angiver i beløb og forklaring på igangværende dispensationsanmodninger i SBS, hvilket fremgår af *Tabel 15: Dispansationsanmodninger vedrørende forbrug af videreførsler* i udgiftsopfølgingsrapporten i Statens BI. *Tabel 16: Opfølgning på forbrug af videreførsler* i udgiftsopfølgingsrapporten viser evt. dispenseret nettoforbrug af videreførsler for året, der ligeledes angives i SBS.

Redegørelsen i dette afsnit udgør ikke en selvstændig dispensationsanmodning, og ændrer ikke på den eksisterende praksis for håndtering af dispensationsanmodninger i relation til Finansministeriet.

1.6 Negativ budgetkorrektur (udfyldes ved 1. og 2. udgiftsopfølgning)

I dette afsnit redegøres udmøntning af en evt. negativ budgetkorrektur. *Tabel 19: Udmøntning af budgetkorrektur* i udgiftsopfølgingsrapporten i Statens BI angiver den forventede udmøntning af budgetkorrekturen. Selve budgetkorrekturen indarbejdes på hovedkonto XX.11.79., og vil fremgå i *Tabel 3: Bevillings- og udgiftsopfølgning pr. hovedkonto under delloft for drift*, samt i *Figur 13: Budgetkorrektur*.

Ministerområdet har adgang til at anvende en budgetkorrektur i grundbudgettet, som modsvarer et forventet merforbrug på bevillinger med videreførselsadgang under delloft for driftsudgifter. Budgetkorrekturen anvendes, hvis ministeriet vil håndtere det forventede merforbrug på bevillinger med videreførselsadgang ved at realisere et tilsvarende mindreforbrug i løbet af året. Budgetkorrekturer kan således ikke anvendes mod forventning om merbevillinger eller dispensation til nettoforbrug af videreførsler. Det er ikke muligt at øge budgetkorrekturen efter aflevering af grundbudgettet.

Budgetkorrekturen udmøntes konkret ved at nedskrive prognosen på andre konkrete hovedkonti med videreførselsadgang, hvorved ministerområdets samlede prognose for året nedskrives. I afsnittet angives således, i hvilket omfang budgetkorrekturen er udmøntet, og forventninger til den restende udmøntning. Budgetkorrekturen skal være fuldt udmøntet ved udgiftsopfølgning 2. Ved udgiftsopfølgning 3 skal afsnittet ikke udfyldes, med mindre andet er aftalt med Finansministeriet.

2. Delloft for indkomstoverførsler (kun relevant for ministerområder, der har udgifter under delloft for indkomstoverførsler)

2.1 Difference mellem finansårets bevilling i alt og nyeste prognose for året

I dette afsnit redegøres for de væsentligste årsager til en evt. difference mellem finansårets bevilling i alt og nyeste prognose for året samlet set under delloft for indkomstoverførsler. Der følges alene op på de statslige udgifter under delloft for indkomstoverførsler. Redegørelsen tager udgangspunkt i *Tabel 1.1* ovenfor, samt tabeller og grafer vedrørende delloft for indkomstoverførsler i udgiftsopfølgingsrapporten i Statens BI.

Et forventet merforbrug på delloft for indkomstoverførsler betyder, at ministerområdets endelige regnskabstal for finansåret forventes at overstige finansårets bevillinger i alt. Budgetvejledningens pkt. 1.2.3 om den statslige udgiftskontrol angiver, at hvis den efterfølgende udgiftskontrol viser, at regnskabstal for finansåret overstiger bevillingerne, pålægger finansministeren den ansvarlige minister en initiativpligt til at klarlægge, om merudgifterne vurderes at være af midlertidig eller permanent karakter. Hvis merudgifterne vurderes som permanente, omfatter initiativpligten en igangsættelse af diskretionære tiltag, der fremadrettet afhjælper merudgifterne. Ved forventet brud på delloft for indkomstoverførsler skal det dermed løbende vurderes, om dette skyldes midlertidige eller permanente forhold.

Tabel 4: Samlet bevillings- og udgiftsopfølgning for indkomstoverførsler i udgiftsopfølgingsrapporten i Statens BI viser summen for afvigelser mellem finansårets bevilling i alt og nyeste prognose for året, der er forklaret som hhv. midlertidige og permanente. *Tabel 6: Vurdering af midlertidige og permanente afvigelser* opstiller afvigelsesforklaringer på hhv. permanente og midlertidige afvigelser. Redegørelsen for den samlede difference mellem finansårets bevilling i alt og nyeste prognose for året under delloft for indkomstoverførsler kan med fordel tage udgangspunkt i disse.

Redegørelsen kan komme ind på væsentlige risici og usikkerhed forbundet med den samlede prognose for året med udgangspunkt i de angivne budgetforudsætninger ved grundbudgettet og tidligere udgiftsopfølgninger. Hvis væsentlige risici og usikkerheder beskrives fyldestgørende for de enkelte hovedkonti i afsnit 2.3 *Væsentlige hovedkonti*, kan de udelades her.

2.2 Prognoseudviklingen siden grundbudgettet/seneste udgiftsopfølgning

I dette afsnit redegøres for baggrunden for væsentlige årsager til ændring mellem den forrige og nyeste prognose for året under delloft for indkomstoverførsler. Redegørelsen tager udgangspunkt i *Tabel 5: Bevillings- og udgiftsopfølgning for de statslige udgifter pr. hovedkonto*, der viser differencen mellem finansårets bevilling og den nyeste prognose for året ved hver udgiftsopfølgning samt *Figur 4: Bevillings- og prognoseudvikling for delloft for indkomstoverførsler*.

Redegørelsen kan bl.a. bestå af væsentlige udvikling i det forventede aktivitetsniveau, ændret prisniveau eller forskydning af faktisk og forventet forbrug mellem perioder, herunder om disse har givet anledning til en samlet justering af prognosen for hele årets forbrug. Der er ikke krav om redegørelse for detaljerede afvigelsesforklaringer på bagudrettede og fremadrettede afvigelser på hovedkontoniveau for delloft for indkomstoverførsler.

2.3 Væsentligste hovedkonti

I dette afsnit sammenholdes og forklares differencen mellem finansårets bevilling i alt og den nyeste prognose for året på væsentlige hovedkonti under delloft for indkomstoverførsler. Redegørelse tager udgangspunkt i *Tabel 5: Bevillings- og udgiftsopfølgning for de statslige udgifter pr. hovedkonto* samt *Tabel 6: Vurdering af midlertidige og permanente afvigelser*.

Vurdering af væsentlighed er i nogen grad på en skønsmæssig vurdering og kan variere på tværs af ministerområder. Generelle kriterier for væsentlighed på hovedkontoniveau fremgår af Boks 1.2 nedenfor. Udvælgelsen af hovedkonti bør lægge vægt på disse, og ske efter aftale med Finansministeriet.

Redegørelsen skal på hovedkontoniveau bestå af en forklaring på difference mellem finansårets bevilling og nyeste prognose for året; en vurdering af om afvigelsen forventes at være af midlertidig og permanent karakter, samt om der er væsentlig usikkerhed eller risici forbundet med prognosen. Redegørelsen kan med fordel tage udgangspunkt i de budgetforudsætninger for hovedkontoen, som er angivet i grundbudgettet/tidligere udgiftsopfølgninger.

3. Uden for loft

3.1 Anlægsbudget (kun relevant for ministerområder med en anlægsramme)

3.1.1 Difference mellem finansårets bevilling i alt og nyeste prognose for året

I dette afsnit redegøres for de væsentligste årsager til en evt. difference mellem finansårets bevilling i alt og nyeste prognose for året samlet set på anlægsbudgettet. Redegørelsen tager udgangspunkt i Tabel 1.1 ovenfor, samt tabeller og grafer vedrørende anlægsbudgettet i udgiftsopfølgingsrapporten i Statens BI.

Redegørelsen kan komme ind på væsentlige risici og usikkerhed forbundet med den samlede prognose for året med udgangspunkt i de angivne budgetforudsætninger ved grundbudgettet og tidligere udgiftsopfølgninger. Hvis væsentlige risici og usikkerheder beskrives fyldestgørende for de enkelte hovedkonti i afsnit 3.1.3 *Væsentlige hovedkonti*, kan de udelades her.

3.1.2 Prognoseudviklingen siden grundbudgettet/seneste udgiftsopfølgning

I dette afsnit redegøres for baggrunden for væsentlige årsager til ændring mellem den forrige og nyeste prognose for året for anlægsbudgettet. Redegørelsen tager udgangspunkt i *Tabel 8: Bevillings- og udgiftsopfølgning pr. hovedkonto under anlægsbudgettet* og *Tabel 12: Afvigelsesforklaringer* i udgiftsopfølgingsrapporten i Statens BI.

Redegørelsen kan bl.a. bestå af væsentlige udvikling i det forventede aktivitetsniveau, ændret prisniveau eller forskydning af faktisk og forventet forbrug mellem perioder, herunder om disse har givet anledning til en samlet justering af prognosen for hele årets forbrug. Der er ikke krav om redegørelse for detaljerede afvigelsesforklaringer på bagudret-

tede og fremadrettede afvigelser på hovedkontoniveau, da disse indgår i *Tabel 12: Afvigelsesforklaringer* i udgiftsopfølgingsrapporten i Statens BI, samt *Tabel B2: Afvigelsesforklaringer på bagudrettede og fremadrettede afvigelser* i ledelsesberetningen.

Der kan herunder redegøres for udvikling i den bevillingsmæssige ramme med udgangspunkt i *Tabel 7: Udvikling i finansårets bevilling i alt for anlægsbudgettet* i udgiftsopfølgingsrapporten.

3.1.3 Væsentligste hovedkonti

I dette afsnit sammenholdes og forklares differencen mellem finansårets bevilling i alt og den nyeste prognose for året på væsentlige hovedkonti under anlægsbudgettet. Redegørelse tager udgangspunkt i *Tabel 8: Bevillings- og udgiftsopfølgning pr. hovedkonto under anlægsbudgettet* i udgiftsopfølgingsrapporten i Statens BI og *Tabel B1: Oversigt over hovedkonti* i ledelsesberetningen.

Vurdering af væsentlighed er i nogen grad på en skønsmæssig vurdering og kan variere på tværs af ministerområder. Generelle kriterier for væsentlighed på hovedkontoniveau fremgår af Boks 1.2 nedenfor. Udvælgelsen af hovedkonti bør lægge vægt på disse, og ske efter aftale med Finansministeriet.

Redegørelsen skal på hovedkontoniveau bestå af en forklaring på difference mellem finansårets bevilling i alt og nyeste prognose for året; en vurdering af om der er væsentlig usikkerhed eller risici forbundet med prognosen, både i form af konkrete budgetrisici og muligheden for at identificere mindredgifter senere på året.

3.2 Ledighedsrelaterede udgifter (kun relevant for ministerområder med ledighedsrelaterede udgifter)

3.2.1 Difference mellem finansårets bevilling i alt og nyeste prognose for året

I dette afsnit redegøres for de væsentligste årsager til en evt. difference mellem finansårets bevilling i alt og nyeste prognose for året samlet set for ledighedsrelaterede udgifter. Redegørelsen tager udgangspunkt i Tabel 1.1 ovenfor, samt tabeller og grafer vedrørende ledighedsrelaterede udgifter i udgiftsopfølgingsrapporten i Statens BI.

Redegørelsen kan komme ind på væsentlige risici og usikkerhed forbundet med den samlede prognose for året med udgangspunkt i de angivne budgetforudsætninger ved grundbudgettet og tidligere udgiftsopfølgninger. Hvis væsentlige risici og usikkerheder beskrives fyldestgørende for de enkelte hovedkonti i afsnit 3.2.3 *Væsentlige hovedkonti*, kan de udelades her.

3.2.2 Prognoseudviklingen siden grundbudgettet/seneste udgiftsopfølgning

I dette afsnit redegøres for baggrunden for væsentlige årsager til ændring mellem den forrige og nyeste prognose for året for de ledighedsrelaterede udgifter. Redegørelsen tager udgangspunkt i *Tabel 10: Bevillings- og udgiftsopfølgning for de statslige udgifter pr. hovedkonto* og *Figur 7: Bevillings- og prognoseudvikling for ledighedsrelaterede udgifter* i udgiftsopfølgingsrapporten i Statens BI. Tabel 10 viser differencen mellem finansårets bevilling i alt og nyeste prognose for året ved hver udgiftsopfølgning, og kan udfoldes på underkonto og bogføringskreds.

3.2.3 Væsentligste hovedkonti

I dette afsnit sammenholdes og forklares væsentlige differencer mellem finansårets bevilling i alt og den nyeste prognose for året på hovedkonti med ledighedsrelaterede udgifter. Redegørelse tager udgangspunkt i *Tabel 10: Bevillings- og udgiftsopfølgning for de statslige udgifter pr. hovedkonto*. Denne vejledning opstiller ikke væsentlighedskriterier for afvigelsesforklaring for ledighedsrelaterede udgifter. Kriterier og udvælgelse af hovedkonti til forklaring fastlægges i dialog med Finansministeriet.

Såfremt der er mange hovedkonti, kan afrapportering efter aftale med Finansministeriet ske på hovedområder.

3.3 Øvrige udgifter (kun relevant for ministerområder med øvrige udgifter uden for loft)

3.3.1 Difference mellem finansårets bevilling i alt og nyeste prognose for året

I dette afsnit redegøres for de væsentligste årsager til en evt. difference mellem finansårets bevilling i alt og nyeste prognose for året samlet set for øvrige udgifter uden for loft. Redegørelsen tager udgangspunkt i Tabel 1.1 ovenfor,

samt *Tabel 11: Bevillings- og udgiftsopfølgning pr. hovedkonto under øvrige udgifter* og *Figur 8: Bevillings- og prognoseudvikling for øvrige udgifter* i udgiftsopfølgingsrapporten i Statens BI.

Redegørelsen kan komme ind på væsentlige risici og usikkerhed forbundet med den samlede prognose for året med udgangspunkt i de angivne budgetforudsætninger ved grundbudgettet og tidligere udgiftsopfølgninger. Hvis væsentlige risici og usikkerheder beskrives fyldestgørende for de enkelte hovedkonti i afsnit 3.3.2 *Væsentlige hovedkonti*, kan de udelades her.

3.3.2 Væsentligste hovedkonti

I dette afsnit sammenholdes og forklares væsentlige differencer mellem finansårets bevilling i alt og den nyeste prognose for året på hovedkonti med øvrige udgifter uden for loft. Redegørelse tager udgangspunkt i *Tabel 11: Bevillings- og udgiftsopfølgning pr. hovedkonto under øvrige udgifter*. Denne vejledning opstiller ikke væsentlighedskriterier for afvigelsesforklaring for øvrige udgifter uden for loft. Kriterier og udvælgelse af hovedkonti til forklaring fastlægges i dialog med Finansministeriet.

1.2 Væsentlighedskriterier for afvigelsesforklaringer ved UO2-UO3

Boks 1.2 oplister de grundlæggende kriterier for udvælgelse af væsentlige hovedkonti til afvigelsesforklaring for hhv. delloft for driftsudgifter, delloft for indkomstoverførsler samt bevillinger uden for loft.

Disse kriterier er minimumskrav, og der kan således internt på ministerområdet eller i dialog med Finansministeriet opstilles yderligere eller mere detaljerede kriterier for udvælgelse af hovedkonti.

Forventede mer-/mindreforbrug er differencen mellem finansårets bevilling i alt og den nyeste prognose for året. Disse fremgår i diverse tabeller i udgiftsopfølgingsrapporten i Statens BI. Forklaring på forventede mer-/mindreforbrug på koncernniveau angives i ledelsesberetningen.

Boks 1.2

Væsentlighedskriterier for afvigelsesforklaringer

	Forventede mer-/mindreforbrug ift. finansårets bevilling i alt	Bagudrettede/fremadrettede afvigelser	Ændringer i prognosen
Delloft			
1. Delloft for driftsudgifter	20 mio. kr. eller på mere end 5 pct. af bruttoudgiftsbevillingen.	20 mio. kr. eller på mere end 5 pct. af bruttoudgiftsbevillingen.	
2. Delloft for indkomstoverførsler	50 mio. kr.		
3. Uden for loft			
3.1 Anlægsbudgettet		15 mio. kr.	10 pct. af bevillingen eller 10 mio. kr.
3.2 Ledighedsrelaterede udgifter			

3.3 Øvrige udgifter uden for loft

Forventede mer-/mindreforbrug er differencen mellem finansårets bevilling i alt og den nyeste prognose for året. Disse fremgår i diverse tabeller i udgiftsopfølgingsrapporten i Statens BI. Forklaring på forventede mer-/mindreforbrug angives i ledelsesberetningen.

Bagudrettede afvigelser er differencen mellem tidligere prognose for det foregående kvartal og det realiserede forbrug for samme periode. Fremadrettede afvigelser er afvigelser mellem den tidligere prognose for resten af året og den nyeste prognose for resten af året. Forklaringer på disse indarbejdes i SBS og fremgår af *Tabel 12: Afvigelsesforklaringer* i udgiftsopfølgingsrapporten i Statens BI, samt *Tabel B2: Afvigelsesforklaringer på hovedkonti* i ledelsesberetningen.

Ændringer i prognosen er nettojusteringen af den samlede prognose for året, og dermed summen af bagudrettede og fremadrettede afvigelser.

Udover minimumskrav som angivet i Boks 1.2, skal der i udvælgelsen af væsentlige hovedkonti lægges vægt på hovedkonti:

- som udgør de største bruttobevillinger på ministerområdet
- som vedrører departementet og de mest centrale styrelser på ministerområdet
- som har numerisk store afvigelser mellem finansårets bevilling i alt og den nyeste prognose for årets resultat
- hvor der er særlige usikkerheder eller risici knyttet til de indlæste prognoser

1.3 Finansieringsforlag til forventet merforbrug under delloft for driftsudgifter

Jf. budgetvejledningens pkt. 1.2.3 om den statslige udgiftskontrol skal ministeren træffe beslutning om at gennemføre foranstaltninger med henblik på at imødegå en forventet overskridelse af finansårets bevillinger på delloft for driftsudgifter.

I tabel 1.3 angiver ministeriet konkrete finansieringsforslag til et evt. forventet merforbrug på delloft for driftsudgifter. Dette kan eksempelvis være en forventet indskrænkning af aktiviteten, der udløser uforudsete merudgifter.

Tabel 1.3
Finansieringsforslag (udfyldes manuelt)

	Beløb	Formål	Finansieringsforslag
Hovedkonto			
[Tekst]	[xx]	[xx]	[xx]

2. Bilag 1: Kontroller

I bilag 1 angives, at de påkrævede bevillings- og udgiftsmæssige kontroller i udgiftsopfølgningen er foretaget.

De bevillings- og udgiftsmæssige kontroller i Boks 2.1 sikrer, at opfølgningen er baseret på et konsolideret og retvisende grundlag. Kontrollerne vedrører datagrundlag for prognoser og afvigelsesforklaringer i Statens Budgetsystem (SBS) og Statens Koncern System (SKS), indtastning af bevillinger i Statens Bevillingslovsystem (SB) samt udgiftskontrol ift. redegørelse for afvigelser.

I de tilfælde, hvor der undtagelsesvist er angivet et 'nej' i nedenstående Boks 2.1, skal årsagen hertil angives i bemærkningsfeltet.

Boks 2.1 Kontroller udført af ministerområdet		
Sæt kryds	Kontrol	Bemærkninger
Ja	Nej	
	<u>Datakontrol</u>	[xx]
	Alle prognoser fremgår af SBS senest ved afleveringsfristen for udgiftsopfølgningen.	
	Alle prognoser er indlæst i SKS senest ved afleveringsfristen for udgiftsopfølgningen.	
	Der er indlæst prognoser for alle reserver, der forventes udmøntet.	
	Alle mapninger/forbindelser af delregnskaber til de relevante underkonti er foretaget i SKS.	
	<u>Bevillingskontrol</u>	
	Udgiftsopfølgningen indeholder alene tillægsbevillinger, som er hjemlede, og hvor der foreligger aftale om finansiering med Finansministeriet. Alle TB-transaktioner, som er indarbejdet i udgiftsopfølgningen er registreret i SB.	
	Alle hjemlede tillægsbevillinger, herunder på aktstykke, er indbudgetteret i SB inden for fristen..	
	Nettoforbruget af videreførsler er nul eller negativt for bevillinger under delloftet for driftsudgifter eller svarende til det indbudgetterede / dispensererede nettoforbrug.	
	Ved samlede merudgifter i bevillinger under delloftet for driftsudgifter, er der anvist konkret forslag til finansiering inden for ministerområdet i Tabel 1.3.	
	Lønsumsramme og låneramme forventes overholdt.	
	<u>Udgiftskontrol</u>	
	De væsentligste årsager til det identificerede mindre- / merforbrug for udgifter inden og uden for loft på koncernniveau fremgår af ledelsesberetningen.	
	De væsentligste usikkerheder forbundet med prognosen for udgifter inden og uden for loft fremgår af udgiftsopfølgningen.	

Afvigelsesforklaringer for alle væsentligste bagudrettede og fremadrettede afvigelser for udgifter inden og uden for loft er indarbejdet i SBS.

3. Bilag 2: Oversigt over hovedkonti og afvigelsesforklaringer

Bilag 2 indeholder talmateriale og afvigelsesforklaringer fra Statens Budgetsystem (SBS), og kan anvendes til at understøtte gennemgang og godkendelse af ledelsesberetningen.

Tabel B1 viser en oversigt over ministeriets hovedkonti (*trækkes fra SBS*), herunder finansårets bevilling i alt, nyeste prognose for året, realiseret forbrug år-til-dato (ÅTD) og differencen mellem nyeste prognose og finansårets bevilling i alt for den enkelte hovedkonto fordelt på de statslige dellofter.

Vejledning til at trække tabellen i SBS findes særskilte vejledninger til udgiftsopfølgning i SBS på Økonomistyrelsens hjemmeside.

Tabel B1

Oversigt over hovedkonti (trækkes fra SBS)

			REGN SKAB ÅTD	[+] Fi- nans årets be- vil- lin- ger i alt	Seneste godk.udg . Opfølg- ning	Afvi- gelse Udg.op følg- ning - Finans- årets bevill- inger
Delloft	Hoved- konto					
Delloft for driftsudgifter	xxxxxx	Navn på hoved- konto				
	xxxxxx	Navn på hoved- konto				
Delloft for indkomstoverførsler	xxxxxx	Navn på hoved- konto				
	xxxxxx	Navn på hoved- konto				
Uden for loft	xxxxxx	Navn på hoved- konto				
- heraf anlægsramme	xxxxxx	Navn på hoved- konto				
	xxxxxx	Navn på hoved- konto				
- heraf ledighedsrelaterede udgif- ter	xxxxxx	Navn på hoved- konto				
	xxxxxx	Navn på hoved- konto				
- heraf øvrige udgifter	xxxxxx	Navn på hoved- konto				
	xxxxxx	Navn på hoved- konto				
Samlet resultat						

Tabel B2 viser en oversigt over ministeriets afvigelsesforklaringer (*trækkes fra SBS*). Oversigten fremstiller alle ministeriets bagudrettede og fremadrettede afvigelsesforklaringer samt hvilken afvigelseskategori de er og hvilket beløb der forklares.

Tabel B2

Afvigelsesforklaringer på bagudrettede og fremadrettede afvigelser (trækkes fra SBS)

			Prioritet Kommentar	Kommentar	Beløb
Hovedkonto	Kommentar- type	Afvigelsestype			
[xxxxxx]	[Bagudrettet/ Fremadrettet]	[Afvigelsestype]	[OBS]		

Såfremt ministerområdet har bevillinger under delloft for indkomstoverførsler, indsættes disse i en yderligere Tabel B2 – Indkomstoverførsler (*trækkes fra SBS*).

Tabel B2 - Indkomstoverførsler

Afvigelsesforklaringer på bagudrettede og fremadrettede afvigelser (trækkes fra SBS)

		Kommentar	Beløb
Hovedkonto	Afvigelsestype		
[xxxxxx]	[Permanente/Mid- lertidig]		
Samlet resultat			

oes.dk